

Xeyrəddin QOCA

(Əvvəli 13-14 və 17, 19, 22-ci saylarımızda)

Verən var ki?

Xeyrəddin Qocadan soruşurlar ki, niyə rüşvət almırsan?

O, suala zarafatla cavab verir:

- Verən var ki, almıram?

Amma Xeyrəddin Qoca bu sual-cavabı kitabda dərc etmək üçün çox götür-qoy edir. Dərc etmək olar, yoxsa yox? Birdən düzgün başa düşməzlər. Elə bilirlər, mənə iş versələr, rüşvət alaram... Sonra da fikirləşir ki, on-suz da iş vermirlər. Çap edək, kim nə düşünür, qoy düşünsün. Bir də, alıb-verən olsaydım, yaqın çoxdan iş verərdilər...

Qohum

Xeyrəddin Qoca Amerika Birləşmiş Ştatlarda prezident seçkiləri zamanı hamıya deyirdi ki, "mütləq Barak Obama Amerikanın prezidenti olacaq". Elə ki, Obama seçilir, Xeyrəddin Qocanı təbrik etməyə başlayırlar. Xeyrəddin Qoca da öz növbəsində tanınmış bir dövlət xadiminə zəng vuraraq soruşur:

- Məni niyə təbrik etmirsiniz?

- Nə üçün? - deyə dövlət xadimi soruşur.

- Qohumum, qaradərili Obama Amerikanın prezidenti seçilib! Daha qaradərillilərin hüquqlarını poza bilməyəcəklər.

Dövlət xadimi Xeyrəddin Qocanın zarafatlarına bələd olduğundan ürəkdan gülür və dillənir:

- Elə biz də televiziya da Barak Obamanı görəndə səni düşünürük...

Danışma...

Xeyrəddin Qoca Kislovodskdan Danbaya avtobusla bir neçə saat yol getməli olur. Bələdçi fasiləsiz danışır, bütün sornişinləri yorur. O, bələdçiyə yaxınlaşıb zarafatla deyir:

- Nə istəyirsən verək, daha danışma!

Məni tutacaqlar

Xeyrəddin Qoca ömrü boyu qızıl-brilliant həvəskarı olmayıb. Lakin İstanbulun Topqapı Muzeyini gözdəndə hər tərəfə işıq salan bir brilliant parçası onun nəzərini cəlb edir, sanki üroyinə işıq salır.

Muzeydə birlikdə gözdüyü Daxili İşlər nazirinə deyir:

- Deyəsən, bu brillianta görə məni tutacaqlar...

Xeyrəddin Qocanın gülüşü

"Gəlin, mümkün qədər qısa yazaq, onsuz da həyatda söz əlindən tərpanmək olmur"

Y.LENTS

Bizim millətdən deyil...

Rəhmətə gedən bir kişini qəbiristanlıqda basdırarkən kim isə Xeyrəddin Qocanın qulağına pıçıldayır:

- Qəbiristanlıqda çoxlu qəbir üzü qıbləyə qazılmayıb.

Xeyrəddin Qoca dillənir:

- Yəqin onlar bizim millətdən deyillər...

Həmin adam pıçıldayır:

- Yavaş, eşidərlər! Hamısı bizim millətdəndir...

Namizəd mənəm

Xeyrəddin Qoca deputatlığa namizədliyini irəli sürür. Bir vəzifəli şəxsəndə xahiş edir ki, işçilərindən birini ayırsın, deputatlığa namizədin "xalqa verdiyi" yazılı vədi küçələrə, prospektlərə yapışdırınsın.

Həmin işçi də gəlir, başlayır ki, "vədləri" ora yox, bura yapışdırmaq yaxşıdır. Dəqiqədə yazıçıya bir yer göstərir. Xeyrəddin müəllim dözə bilməyib onun müdirinə zəng vurur:

- Qardaş, sən bu işinə başa sal ki, deputatlığa namizəd mənəm ey, o yox!..

Yüksəliş üçün

Bir dostu X.Qocaya deyir:

- Türk Hava Yollarının uçağı enəndə stüardessanın səsinə eşidirik: "Sayın yolçularımız! Eniş üçün alçalmağa başlayuruz..."

X.Qoca:

- Bizim həm ləhcəmiz fərqlidir, həm özüümüz. Bizdə çoxları yüksəlmək üçün alçalmağa başlayırlar...

Yalançının...

Yazıçı danışır ki, SSRİ dövründə marqarın yağını alan yox idi. Məşhur qəzetlərdən biri düz bir səhifə reklam verib, marqarın yağını tərifləmişdi. Reklamda elə fikirlər yazılmışdı ki, guya yer üzündə marqarın kimi keyfiyyətli, xeyirli yağ yoxdu. Ucqar rayonda yaşayan bir nəfər reklamı oxuyub, baş redaktora üç kəlmədən ibarət məktub yazmışdı: "Yalançının..."

Yeni fikir

X.Qocaya professor dostu kitab bağışlayır.

X.Qoca:

- Məşhur yazıçı filankəsi yaqın ki, tanıyırsan?

- Ağzında "məşhur" deyirsən, əlbəttə, tanıyıram...

- O gün mənə təxminən min səhifəlik kitab bağışladı. Dedim, a kişi, daha yazma! Soruşdu, niyə? Dedim, yazmağın heç bir xeyri yoxdu, bir para cavanları çəşdirirsiniz...

- Niyə?

- Elə o da bu sualı verdi. İndi cavabını deyim. İndiki gənclərin öz yaşamaq yolları var. Hərəsi bir cür ömür sürür. Siz yazmaqda onları özünü oxşatmaq istəyirsiniz, "düz yola" dəvət edirsiniz. Daha doğrusu, onları çəş-baş salırsınız. Qoyun, özləri bildikləri kimi yaşasınlar...

Səhv zəng

Yazıçı səhər saat 8-də bərbərinə zəng vurub soruşur:

- Saat neçədə işə çıxırsınız?

- Niyə soruşursunuz, Xeyrəddin müəllim?

- Başımı qırxdırmaq istəyirəm...

- Biz baş qırxmırıq, qardaş, qulaq kəsirik!

- Yəqin mən başqa yerə düşmüşəm, üzr istəyirəm.

- Siz müfəttişliyə zəng vurmusunuz...

Elə bildim...

Xeyrəddin Qoca danışır ki, anamgilin televizoru göstərmirdi. Göstərdirdi ey, alayarıncıq göstərdirdi. Üstünə bir qapaz ilişdirəndə başlayırdı göstərməyə. Yəqin içərisində bir boşluq vardı. Usta tanışımı çağırırdım ki, gəl, bu televizoru düzəlt. O da gəldi, başladı "uzunçuluğa". Açdı-töküdü, sonra bağladı, sonra yenidən açmağa başlayanda bildim ki, öz ələməndədi, kimin evində olduğunu unudub. Odur ki, dilləndim:

- A bala, bu mənim televizorumdur!

Usta sanki yuxudaydı, ayıldı:

- Sən Allah bağışla! Elə bildim başqa müştərilərimin evindəyəm...

Heykəl

Abəron rayonunda Azərbaycan-Misir dostluq parkında Misirin keçmiş prezidentinin möhtəşəm heykəli qoyulmuşdu. Misirdə vəziyyət pisləşəndə Xeyrəddin Qoca tanınmış bir siyasətçiyə deyir ki, "nə qədər gec deyil, heykəli parkdan götürmək lazımdır".

Tanınmış siyasətçi qorxa-qorxa dillənir:

- Sən nə danışsan? Siyasi səhv eləyirsən! Bilirsən, həmin heykəli düz səkkiz əsgər gecə-gündüz qoruyur...

Bu söhbətdən heç bir ay keçməmiş prezidentin devirirlər, heykəli də parkdan götürürlər. Xeyrəddin Qoca siyasətçi tanışına zəng vurub deyir:

- Gördün? Mən sənə nə demişdim?..

Maraqsız tədbir

X.Qocanı bir tədbirə dəvət edirlər. O, dəvətnaməni diqqətlə nəzərdən keçirəndən sonra deyir:

- Mən o tədbirə getməyəcəyəm.

Yanıdakılar soruşurlar:

- Niyə?

X.Qoca cavab verir:

- Proqramdan görünür ki, maraqsız tədbirdir.

Ətrafdakılar bir-bir dəvətnaməni alıb baxırlar. Axırıncı dillənir:

- Biz də getmirik...

Hədiyyə

"Yazıçı" nəşriyyatının direktoru Şəmsi Vəfadar Xeyrəddin Qocanın kitabını dərc edir. Xeyrəddin Qoca da Türkiyədən bir köynək alıb ona bağışlayır.

Şəmsi Vəfadar köynəyi geyib küçəyə çıxan kimi bir nəfər ona yaxınlaşıb ki, "taksinizlə filan yerə gedə bilərik?" Şəmsi Vəfadar təəccüblənir və soruşur:

- Məni niyə taksi sürücüsünə bənzədirsiniz?

"Müştəri" cavab verir:

- Köynəyinizdən oxşatdım. Taksi sürücüləri də sizin köynəyinizdən geyinirlər...

Qiyabi zarafat

Bir gün Xeyrəddin Qoca tanışi ilə səhərdə gözərkən bir kafenin yanına gəlirlər. Xeyrəddin Qoca təklif edir:

- Gəl, bir kofe içək.

- İçək...

Kofeni içəndən sonra tanışi istəyir pulunu ödəsin. Xeyrəddin Qoca "olmaz, sən yaşda mənəndən kiçiksən" deyərək, əlini cibinə salır və birdən fikrini dəyişir:

- Yaxşı, sən ödə. Yəqin pulum evdə düşüb...

Tanışi kofenin pulunu ödəyir, kafədən çıxanda dillənir:

- Xeyrəddin müəllim, narahat olmayın, pul evdə düşübsə, deməli, yoldaşınız tapıb.

Xeyrəddin Qoca:

- Elə o pisdir də...

- Niyə?

- O tapıbsa, deməli, daha mənə çatmayacaq! (Əlbəttə, bu, X.Qocanın həyat yoldaşı ilə növbəti qiyabi zarafatı idi...)

Yol qurtardı...

X.Qoca dostu ilə doğulduğu Ağdaş rayonuna getmək üçün yola çıxır. "Kürdəmir yolu" deyilən yolu ha gedirlər, yol bitmək bilmir. Dostu dillənir:

- Xeyrəddin müəllim, biz Ucar rayonunu çoxdan keçmişik, hələ Ləkiyə (Ağdaşa Ləki qəsəbəsindən dönbət getmək olur) çatmamışıq?

X.Qoca:

- Mən bu yolu qırx ildən çoxdur gedib-gəlirəm, yolu yaxşı tanıyıram...

Bir də görürlər, Yevlaxa çatırlar. Yəni Ləki qəsəbəsini çoxdan keçiblər.

Dostu:

- Xeyrəddin müəllim, nə oldu, bəs deyirdiniz yolu yaxşı tanıyırsınız?

X.Qoca:

- Bilirsən, on ildir bu yolla gəlmirəm, yol da uzun müddətdir təmirdəydi, yaqın ona görə çəşmişəm...

Təbii ki, geri qayıdıb Ağdaşa gedirlər, sonra da Bakıya qayıtmaq üçün yenə həmin yola çıxırlar. Bakıya çatanda qaranlıq düşür. Yorğun olduqlarından hər ikisi sakitə Bakıya çatmalarını gözləyirlər.

Birdən X.Qoca maşını saxlayır. Dostu soruşur:

- Nə oldu, Xeyrəddin müəllim?

- Yol qurtardı!

- Necə yəni qurtardı?

Heç demə, qarşıda yol sağa dönmüş, maşının işığı da düz qarşıdakı divara düşmüş...

(Davamı olacaq)